

Puķu ferma, kur februārī smaržo pēc pavasara

Lidija Kirillova

Ieviedu plaukšanas laiks šogad padevies neļauki vēs, pat snieg. Tomēr nepamet cerība, ka šī ir pēdējā aukstā un mākoņainā nedēļa (vismaz laika ziņu portāli tā liecina), ka drīz visa dzīvā daba sildīsies maija saulītes staros.

Tāpēc ir īstais laiks plānot savus puķu dārzus, terases, gudrot, ko stādīt dobēs un balkona kastēs. Tā kā tirgus plači vēl tukši, bet ziņkārība urda, jādodas pie kāda, kur dzimst iecerētais vasaras skaistums – pie puķu stādu audzētājas uz siltumnīcu. Tā ir DAGNIJA MĀLNIECE no Preiļu novada Saunas pagasta Priekuļiem. "Te nu ir mana puķu ferma," saka Dagnija un ver vaļā milzīgās siltumnīcas durvis. Pretī uzvėjo siltums un tā specifiskā dzīvības smarža, kas piemīt vienīgi augiem.

Kādu ceļu esat gājusi, pirms sākat nodarboties ar puķu stādu audzēšanu?

– Esmu kurzemniece, kas ieprecējusies Latgalē. Stāsts par puķēm sākās Rīgas dzīvoklī un ar stādiņiem uz balkona, ar kuriem arī atbraucām dzīvot uz Priekuļiem. Toreiz stādi bija savam priekam un savai siltumnīcai – tomātiņi, gurķi, kāda puķīte pagalma apzaļumošanai. Man ir ekonomikas bakalaura grāds vadības zinībās, kas ļoti tālu no puķu audzēšanas. Tām esmu laika gaitā cauri izbūrusies, izmācījusies. Internetā mūsdienās ļoti daudz var atrast, tikai informācija ir jāizfiltrē. Tomēr pati labākā un vērtīgākā skola ir dzīveskola, tas, ko tu darot redzi un praktiski pārbaudi. Kas sanāca, kas nesanāca, kāpēc. Nu jau pilni trīspadsmit gadi pagājuši.

Vai tagad varat teikt, ka jūtaties pietiekami zinoša?

– Nē! Katra sezona ir citādāka dažādu iemeslu dēļ, iepriekš neko nevar paredzēt. Jaunstādus iegādājos tepat Latvijā no dažādiem uzņēmumiem, dārzniecībām kas piedāvā plašu jaunstādu piedāvājumu no Holandes, pāiet laiks, kamēr tie nonāk Latvijā. Tālais ceļš fūrēs vai lidmašīnās uz paletēm un tumsā augiem rada stresu. Citreiz stādiņi ir labāki, citreiz sliktāki. Jāatzīst, ka ar stādiņiem nemaz nav tik vienkārši. Lai līdz katram dārzam – lielam vai mazam – stādi nonāktu veselīgi un skaisti, ir stipri jānopūlas. Augiem iespējami ātrāk ir jānokļūst īstā gaismā, zemē – siltumnīcā. Te sākas mans darbs, izauklēt mazo stādiņu no brīža, kad tas tiek atvests pie manis, līdz tas nonāk jūsu dārzos, balkonos, terasēs. Jādara viss iespējami, lai jaunajos apstākļos stādi ir veselīgi un spēcīgi.

Jums ir milzīga siltumnīca...

– Šai siltumnīcai ir otrs gads, līdz tam stādus audzēju vairākās mazākās, līdz sapratu, ka tādās grūti uzturēt pareizo klimatu – temperatūru, mitrumu. Tā kā mana mamma Kuldiģas novada Kabilē arī nodarbojas ar puķu audzēšanu, man ir iespēja vērot un mācīties. Katru dienu sazvanāties, sūtām viena otrai bildes. Visbiežāk tieši es ar jautājumiem, kāpēc tā, kāpēc šitā, ko man darīt?.. Tagad mammai sirdslieta ir puķes, bet, atceros, kādreiz audzējām zemenes. Hektāriem audzējām, daļa mana bērniņas pagāja zemeņu laukos.

Kad visu laiku esi grozījies ap tiem zaļajiem augiem, citi varianti laikam atkrīt. Tā arī ar pārceļšanos no Rīgas uz laukiem, gribējās strādāt priekš sevis, nevis augām dienām sēdēt birojā. Pirmos stādus audzējām paši – sējām sēkliņas, piķējām. Toreiz vēl nezināju, ka var iegādāties jaunstādus, tas ir mazliet vieglāks ceļš. Tomēr tā joprojām ir riktīga dzīves skola, visu laiku jāmācās.

Preiļieši jūs noteikti ir pamanījuši pavasara puķu tirgos. Šim pašam busiņam, kas pagalmā, pie stūres, ar neskaitāmiem puķu podiem un bērnu ratiņiem līdzās, kur aizmidzis mazulis. Kāds droši vien nodomāja – nu, traka meitene...

– Tiesa, abi vecākie puikas auga man līdzās pie puķēm, arī izbaukuma tirdzniecībā. Tagad abi ir 7. un 5. klases skolnieki. Meitiņa ir pirmklasniece, viņa mazāk līdzī braukājusi, bet ir vislielākā palīdzē šeit, siltumnīcā. Viņai ļoti patīk ar kociņu izbaktīt mazos stādiņus no kasetēm, kad jāpārstāda lielākos traukos.

Bērni saprot, cik nopietns ir darbs, ka nevar pateikt – ai, negribas, šodien neiešu uz siltumnīcu. Ir jābūt klāt, jāredz, kas notiek. Ja tu aizbrauc, teiksim, uz Rīgu un atgriezies tikai vakarā, siltumnīcā jau pavisam cits skats – augi izmainījušies, pastiepuši zarus uz citu pusi, sablīvējušies, prasa ūdeni un tā tālāk. Nepieciešama nepārtraukta uzraudzība – kā ar maziem bērniem.

Kā jūsu «puķu bērni» atrod savus jaunus saimniekus?

– Man patīk tas, ko es daru, man patīk rezultāts, ko es redzu, kad stādiņi ir izauguši un esmu tos sastādījusi kompozīcijās. Pie savas mājas vienmēr sākumā izmēģinu. Tie ir pasūtījumi no dažādiem uzņēmumiem, pašvaldībām, piemēram, bija laiks, kad pie tirdzniecības centra «Ūga» manas ziedu piramīdas, ziedu siena un ziedu kupenas laternu stabos priecēja veikala apmeklētājus. Jau vairākus gadus manas ziedu kompozīcijas priecē Preiļu iedzīvotājus pilsētas ielās. Kā arī jau tagad esmu sagatavojusi lielos uzkarināmos puķu podus, ko pieteikusi pašvaldība, un puķu kastes Preiļu kafejnīcu vasaras terasēm. Noteikti šogad varēs manus puķu stādiņus atrast arī gadatirdziņos un Preiļu tirgū.

Vai pastāv tāda puķu mode un kā vispār izvēlaties, ko šosezon audzēsiet?

– Katram cilvēkam ir savs redzējums, ko viņš vēlas redzēt uz sava balkona, terases vai pagalma puķu dobē. Cenšos audzēt tādus stādiņus, kurus ir viegli kopt un kas zied bagātīgi visu vasaru. Pieturos pie pārbaudītām puķu šķirnēm. Es ņemu to, kas man pašai ļoti patīk, to, kas būs piemērots mūsu laikapstākļiem, piemēram, saulainām vietām un ēnainām vietām, lietus un vēja izturīgs, tos augus, ko zinu, ka augš ne tikai manā dārzā vai siltumnīcā, bet arī cita dārzā. Pasūtu augus, kurus gribu redzēt savās pagalma dobēs un kastēs, augus, ko esmu izplānojusi likt podos pilsētas skaistumam. Starp citu, Latgalē ir ļoti izkopta kapu kultūra, tāpēc jāsaprot, ko cilvēki labprāt pirkst tuvinieku kapu kopiņām. Nekļūdīsimies, izvēloties leduspuķes, begonijas, cilvēki jau gadiem tās atzinuši par labākajām kapu puķēm to laikapstākļu izturības un vienkāršās kopšanas ziņā. Brūnganām un gaiši zaļām lapiņām, baltiem, rozā, sarkaniem ziediņiem – kāda nu katram stādītājam gaume.

Ja pasūtītāji par stādījumiem iedomājas, tikai tuvojoties pavasarim, man jābūt skaidrībā jau rudenī, jo jaunstādi jāpieteic līdz 1. novembrim. Tātad jāizdomā un jāsarēķina jau oktobrī. Februāra beigās man sākas sezona. Tad tiek iedarbināta apkures krāsns, un atraitnītes ir tās, kas pirmās sagaida pavasari. Ārā ziema, bet manā puķu fermā smaržo pēc pavasara un ir silti. Šī ziema bija auksta, arī tagad apkure joprojām darbojas. Ir otrs gads, kopš siltumnīcas apsildīšanai naktīs izmantojam granulas. Līdz tam kurinājām ar malku, kas nozīmēja, ka naktī ik pēc divām stundām bija jālien laukā no siltas gultas un jāiet uz siltumnīcu uzpasēt kurtuvi. Granulas, protams, visu sadārdzina, toties esam atvieglājuši savu darba rutīnu siltumnīcā naktīs.

Var, protams, izaudzēt kādu puķi istabā uz palodzes, bet tik daudz, lai pietiktu apzaļumot savu balkonu vai terasi, domāju, ka nē. Lai izaudzētu stādiņus tā, lai pietiek pilsētas apstādījumiem un daudzajiem pircējiem, jāiegulda liels darbs, roku darbs. Katra puķīte, katrs podiņš tiek apčubināts, sākot no podu piepildīšanas ar zemi un beidzot ar izvietošanu uz galdiem un laistīšanu. Tikai nelielā daļā laistīšana ir automatizēta, pārsvārā laistīšana notiek ar šļūteni rokās, reizē apskatot un apčubinot katru podiņu.

Un tad cilvēki vēl brīnās – a ko tas podiņš tik dārgs?

– Jā. Tas ir tāpat kā ar iegādātu džemperu – rūpnieciski ražotam ir viena cena, ar rokām adītam – pavisam cita.

Kas no siltumnīcā redzamā jums pašai vismīļākais zieds, kas ir jūsu sirdspuķīte?

– Mani mīļākie ziedi ir reibinoši smaržīgie un skaistie puķuzirnīši. Tos arī audzēju, bet tikai savam priekam.

Lidija Kirillovas foto

Visas puķes ir skaistas, no podu puķēm man ļoti patīk petūnijas, īpaši, kad sakarīnu lielos podus pie mājas un pagalmā. Saplaukst kā kupenas, jau pa gabalu var redzēt lielās ziedu bumbas. Katru gadu bez izņēmuma lielo dobi gar iebraucamo ceļu sastādu ar samtenēm. Izturīgas visos apstākļos, ilgi zied un tik košas. Tā ir Latvijas vasaras puķu klasika. Cilvēki arī turas pie klasikas – petūnijas, pelargonijas, begonijas, ļoti patīk arī dažādas graudzāles, kas ļoti labi papildina ziedošās ziedu kompozīcijas. Uz jaunumiem cilvēki ir piesardzīgi. Biju pamēģinājusi petūniju ar melniem ziediem, pircējiem ne visai patika, laikam pārāk drūmas šķita. Ja agrāk bija izteikta vēlme pēc vienkāršiem karināmajiem podiem, tagad labprāt izvēlas dažādu krāsu salikumus. Mans uzdevums ir reizēm iziet ārpus tradicionālajiem rāmjiem un uzminēt, ko tad šogad visiem gribēsies.

Katrs gads, katrs pavasaris citādāks. Šī pavasara specifika, ka gaisa temperatūra lēkā augšā un lejā. Te laiks ir silts, tad mākoņains un gaismas par maz. Puķes tas acīmredzīgi kļūst redzams, sāk stīdēt. Tad ir jādomā, kā augšanu piebremzēt. Neizmantoju nekādus augšanas regulatorus, vienīgi ar gaisa temperatūru siltumnīcā.

Ar ko jūs labprāt nodarbojaties tajos brīžos, kad nav jāpīķē, jāstāda un jālaista?

– Man ir trīs bērni, un esmu pilnas slodzes mamma, nekāda lielā atpūta nesanāks. Mana puķu sezona ir no februāra līdz jūnija beigām. Laikā no rīta ap astoņiem vedu visus uz skolu Preiļos, tad līdz diviem pēcpusdienā strādāju siltumnīcā. Tad kāpju mašīnā un sākas menedžments ar bērniem – katram ir pulciņi, treniņi, nodarbības, katram savā vietā un laikā. Kad sezona galā, vispirms jāiztīra siltumnīca, viss jāsakārto nākamajam gadam. Un, kad to esmu paveikusi, man negribas vairs neko. Varu mierīgi sakārtot pagalmu, sapucēt dobes un aizbraukt apciemot mammu, aizvest bērnus pie viņas paciemoties.

Tālāk seko lielo darbu sezona vīram. Viņš ir lauksaimnieks graudu audzētājs. Kad sākas ražas novākšana, jāpieslēdzas arī man, kaut vai siltas pusdienas uz lauku jānogādā.

Vai viņš pieslēdzas arī jūsu darbiem?

– Protams, vīra pārziņā ir visas tehniskās lietas siltumnīcā – ūdens laistīšanai, malka kurināšanai, granulu sagāde. Arī kūdras maisu atvešana un sanešana siltumnīcā ir viņa pārziņā. Vārdu sakot, vīru darbi ir vīru darbi. Arī puikas neatsaka, kad palīdzu āķus sakarināt lielajiem podiem vai ko citu izdarīt, lai darbs ātrāk uz priekšu tiek.

Sakiet, Dagnija, kad mēs jūs un jūsu puķes redzēsīm Preiļu tirgū?

– Visu noteiks laika apstākļi! Ja viss labi, tad, visdrīzāk, ap Mātes dienu. Tā gribas nostopēt krāsni un ļaut saulei sildīt augus. ▣

«Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem». «Par projekta raksta «Puķu ferma, kur februārī smaržo pēc pavasara» saturu atbild SIA «Vietēja»».

MAF
Mediju atbalsta fonds